

Ex Regest. Vatic.

Concessio Locorum utriusque Bundeni ad triginta annos Episcopo Reginen. facta sub anno censu triginta librarum.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Episcopo Reginen. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum Bundenum de Runculis, & Bundenum de Arduino, quae ex donatione Comitissae Mathildis ad Romanam spectant Ecclesiam in tua sint Diocesi constituta; Nos de communi fratrum nostrorum assensu, ea cum pertinentiis tibi, & Successoribus tuis usque ad triginta annos tenenda concedimus, sub triginta librarum provenientium censu Romano Pontifici, qui pro tempore fuerit, persolvendo pro Investitura locorum ipsorum a te nobis, & eisdem Fratribus nostris trecentis libris provenientibus persolutis. Terminum autem veniente praedicto, quod inter Romanam Ecclesiam super hoc, & te, & Successores tuos convenerit, observetur, quod si nihil convenerit, loca eadem, solutis primo Ecclesiae Reginen. expensis utilibus, & necessariis, libere ad Sedem Apostolicam revertantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Laterani septimo Kalendas Martii Pontificatus nostri Anno octavo.

Dat. die 23. Febr. 1224. Pontific. Anno VIII.

Ibidem.

Confirmatio Privilegiorum, Bonorum, & Jurium Ecclesiae Ravennaten.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Simeoni Ravennati Archiepiscopo, ejusque Successoribus canonice substituendis in perpetuum salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Et si universis Sanctae Ecclesiae filiis debitores ex collato nobis a Deo Apostolatus officio existamus, illis tamen personis & locis providere Nos convenit diligentiori sollicitudine, ac propensiori studio charitatis, quae ad Sedem Apostolicam noscuntur specialius pertinere. Quocirca Venerabilis in Christo Frater Archiepiscopus tuis justis postulationibus clementer annuimus, & nobilem, ac famosam Ravennatensem Ecclesiam, cui auctore Deo praesse dignosceris ad exemplar felicis recordationis Calixti, Gregorii, Honorii, Gelasii Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona eadem Ecclesia in praesentiarum juste, & canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Imperatorum, Regum,

Ecclesiam Ravennaten. sub Ap.olica fuisse protectione.

Bonaque omnia ei confirmat.

aut Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis parante Domino poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus, & illibata permaneat, in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum, in quo praefata Ecclesia sita est cum omnibus pertinentiis suis Parmen. Regien. Mutinen. Bononien. Imolen. Faventin. Forolivien. Foropopulien. Caenaten. Bobien. Cervien. Comaclen. & Adriem. Episcopatus, Monasterium Galianen. Monasterium Sancti Appollinaris in Classe, Monasterium Sancti Severi, Monasterium Sancti Laurentii foris murum, Monasterium Sanctae Mariae Rotundae, Monasterium Sanctae Mariae, Monasterium Sancti Appollinaris Novi, Monasterium Sancti Joannis Evangelistae, Monasterium Sanctae Mariae in Cosmedin, Monasterium Sancti Mercurialis, Monasterium Sancti Vitalis, & Monasterium Sancti Andree, & Canonica Sanctae Mariae in Portu, salva compositione, quae in praesentia nostra inter te, ac ipsam Ecclesiam intercessit, & jus, quod habes in Monasterio Sanctae Mariae de Urano, & in Canonica Sancti Clementis, Canonica Sancti Georgii in Tabula non longe a Muris Urbis Ravennae sitam, Ecclesiam Sancti Bartholomaei de Mauriano, Plebem Sanctae Mariae, quae vocatur in Portu, Plebem Materii, Plebem Sancti Viti, Plebem Sancti Venantii de Capite Canneti, Plebem Sancti Appollinaris de Comitatu Rodigii cum Curtibus, Monasterium Sancti Petri in Maon. In Comitatu Penfaurien. Castrum Gazola, Castrum Ligabizzi, & Castrum Granarole cum Curtibus, jurisdictione, & pertinentiis suis. In Comitatu Ariminen. Castrum Montis Columbi cum jurisdictione temporali, & aliis pertinentiis suis. Castrum Montis Crucis cum Curtibus, jurisdictione temporali, & pertinentiis suis. Districtum Ravennat. Urbis, Ripam integram, monetam Teloneum, Muros, & omnes Portas Civitatis, Comaclensem Comitatum cum honoribus, & pertinentiis suis. In Civitate Ariminen. Monasterium Sancti Thomae Apostoli, & Sanctae Euphemiae Virginis, Montem Castrum Ubaldi, Montem Cerni, Castrum Offanica, & Castrum Montis Boddi, & alias Possessiones, quas Ecclesia tua habet in Marchia per diversos Comitatus. In Comitatu Ariminen. Montem Genianum, Marazanum, Villam Corlianam, Castrum Savignani, Castrum Montiliani, Castrum Montis Novi. In Episcopatu Caesenaten. Castrum Subrivola, Castrum Montiscucchi, Castrum Salliani, Castrum Montis Gerardi, Castrum Serzani, & Flarbari. Castrum Deulegnardi, & Castrum Casalecchi, & Rudiliani, & Castrum Stagnani, Villam Rotae, & Castrum Rivasani, Castrum de Monte, & Castrum Ronchi cum Curtibus, jurisdictione, & pertinentiis suis. In Episcopatu Populien. Castrum Novum, Castrum Tuderani, Castrum Quilliani, Castrum Bagnoli, Castrum Molini Veteris, & Castrum Montis Bovarii cum Curtibus, jurisdictione, & pertinentiis suis. In Episcopatu Faventin. Castrum Aurioli, Castrum Taibani, & Villam Sancti Pontii. In Comitatu Imolen. Villam Lucii cum Curtibus, jurisdictione, & pertinentiis suis. In Territorio Ravennae Rovendulam Villam Sancti Pancratii, & Villam Sancti Archangeli, Villam Russi, & Caboy, & Castrum Casemurate cum Curtibus, jurisdictione,

Pallium quoque Archiepiscopo.

Et antiquum Privilegium.

Pravas aboleat consuetudines.

Bona firmat.

tionem, & pertinentiis suis, & Comitatum Argentae, idest ipsam Argentam cum Pado, Ripis, Paludibus, & Piscariis suis, Stratis, Vis, Pacificis, Sylvis, & Publicariis universis, & cum integro Comitatu Argentae, videlicet Villam Portus, & totum Plebanatum ejus, scilicet Caput Sandalis, Grafalum, Ripam Perfici, Verguodinum, Portum Veterarie, Sandalum, Materium, Cavallum, & Curtem de Padio cum placito, districtu, & omni jurisdictione a principio Comitatus Argentae usque Ravennam. Usum quoque Pallii, plenitudinem videlicet Pontificalis Officii tuae Fraternalitati Apostolicae Sedis liberalitate largimur, quo infra Ecclesiam tuam utaris diebus inferius annotatis, videlicet in Nativitate Domini, Festivitate Prothomartyris Stephani, Circumcisione Domini, Epyphania, Ypapanti, Dominica in Ramis Palmarum, Cena Domini, Sabbato Sancto, feria secunda post Pascha, Ascensione, Pentecosten, tribus Festivitatibus Beatae Mariae, Natali Beati Joannis Baptistae, Solemnitatibus omnium Apostolorum, Commemoratione omnium Sanctorum, Dedicationibus Ecclesiarum, Anniversario tuae Consecrationis die, Ecclesiae tuae principalibus festivitatibus, Consecrationibus Episcoporum, & Ordinationibus Clericorum. Ad haec adjucentes arctius inhibemus, ne quis Cimiteria, Ecclesiarum, & Ecclesiastica Beneficia hereditario jure possideat, quod si quis facere forte praesumpserit, Censura Canonica compescatur. Praeterea quod communi assensu Capituli tui, vel partis Consilii sanioris in tua Diocesi per te, vel Successores tuos fuerit canonice institutum, ratum, & firmum volumus permanere. Prohibemus insuper, ne excommunicatos, vel interdictos tuos ad officium, vel communionem Ecclesiasticam sine conscientia, & consensu tuo quicumque admittat, aut contra sententiam tuam canonice promulgatam aliquis venire praesumat; nisi forte periculum mortis imminet, aut dum praesentiam tuam habere nequeverint, per alium secundum formam Ecclesiae facienda praemissa, oporteat ligatum absolvi. Sacrorum quoque Canonum auctoritatem sequentes, statuimus, ut nullus Archiepiscopus, vel Episcopus abique tuo, vel Successorum tuorum assensu Conventus celebrare, causas etiam, vel Ecclesiastica negotia in Ravennaten. Diocesi, nisi per Romanum Pontificem, vel ejus Legatum fuerit eidem injunctum, tractare praesumat. Illam quoque abusivam consuetudinem, vel potius abhominabilem corruptelam, qua Cives Ravennates, Archiepiscopo decedente, bona mobilia Archiepiscopatus tamquam ad eos jure successione pertinent, rapiunt, & asportant, inhibentes Electo ne ingrediat Archiepiscopale Palatium, nisi prius juret se illorum consuetudines servaturum, penitus aboleamus interminatione. Anathematis prohibentes ne talia de cetero attententur. Porro consuetudinem, quam in portanda Cruce, & Tintinnabulo cum Praedecessoribus tuis usque ad haec tempora servavisti, videlicet ut quocumque iveritis excepta Urbe, & tribus milliariis prope, & tribus milliariis a loco ubi fuerit Romanus Pontifex Crucem, & Tintinnabulum sine contradictione qualibet de Sedis Apostolicae licentia deferatis, & signare, ac signando benedicere, ubicumque cum Bull. Rom. Tom. III.

praedictis insignibus fueritis, sine praesumptionis nota, possitis Auctoritate Apostolica confirmamus; salva tamen moderatione Concilii generalis. Libertates quoque, & rationabiles, ac approbatas consuetudines Ecclesiae tuae in Civitate, Diocesi, vel Metropoli ejus tam circa spiritualia, quam temporalia, sicut eas juste, ac pacifice obtinet, confirmamus. Ad haec districtius inhibemus, ne quis Terras, aut Homines ipsius Ecclesiae ubicumque consistant, indebitis, & insolitis servitiis, vel exactionibus aggravare praesumat. Praeterea quia Ecclesia tua gravia frequenter dicitur incurrisse dispendia, ex eo, quod Praedecessores tui non adhibitis testibus consueverunt suos celebrare contractus; Volentes indemnitati ejus imposterum praecavere; districtius inhibemus, ne contractus ipsius Ecclesiae sine adhibitione testium de cetero celebrentur, & si qui amodo facti fuerint viribus careant tamquam contra inhibitionem Apostolicam attentati. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt ulibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisve Persona hanc nostrae Constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit; potestatis, honorisque sui careat dignitate, reamque se divino judicio existere, de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, ac Domini Redemptoris Nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae subjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus fit pax Domini Nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Datum Laterani per manum Magistri Guidonis Domini Papae Notarii secundo Idus Maji Indictione duodecima Incarnationis Dominicae anno millesimo ducentesimo vigesimoquarto, Pontificatus vero Domini Honorii Papae Tertii anno octavo.

Contra testibus factos invalidat.

Clausula.

Dat. die 14. Maji 1224. Pontific. Anno VIII.

Quod Abbates, seu Priores Ordinis Camalduleni a Monasteriorum regimine amovendi, seu de excessibus eorum corrigendi, ad appellationes interponendas minime admittantur.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Conventui Camaldulen. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

EX parte vestra fuit propositum coram nobis, quod frequenter accidit, quod cum aliquos vultis Abbates, seu Priores Ordini vestro subiectos amovere a Monasteriorum regimine, vel de suis excessibus castigare, sicut G g e euf.

Ibidem.

ejusdem exigunt Ordinis Instituta, iidem ut Canoniam correctionem eludant in vocem appellationis frivole mox prorumpunt, occasione hujusmodi vos, & Monasteria, quæ a vobis tenentur multis expensis, & laboribus fatigantes. Quare humiliter supplicatis, ut cum illi ad defensionem iniquitatis usurpent, quod ad præsidium innocentium dignoscitur institutum, eis appellandi taliter aditum præcludere dignemur; quia ergo sicut nec Prælati valent sine causa gravare subiectos, sic nec subditi pro sola voluntate sub appellationis obtentu correctionem possint eludere Prælatorum, vestris supplicationibus inclinati auctoritate presentium districte inhibemus, ne contra vos a regulari correctione prædicti Abbates, & Priores appellationis obstaculum temere interponant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani Idibus Maji Pontificatus Nostri anno octavo.

Dat. die 15. Maji 1224. Pontific. Anno VIII.

Ex Autographo in Archivio Ecclesie. Injussu editit Ughele. Itat. Sac. tom. II.

LXXII.

Confirmatio Bonorum omnium, ac limitum Forosempronienfis Ecclesie, ac cujusdam Sententie ejusdem favore ab Alexan. PP. III. lata.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Monaldo Forosemp. Episcopo, ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Proemium.

IN eminenti Apostolice Sedis specula disponente Domino constituti fratres nostros Episcopos, tam propinquos, quam longe positos fraterna debemus charitate diligere, & commissas eorum gubernationi Ecclesias patrocinio Sedis communire, quo ex suscepti executione officii tanto vigilantiores possint semper existere, quanto a pravorum incuribus securiores se viderint permanere.

Eapropter Venerabilis in Christo Episcopo tuis justis postulationibus clementer annuimus, & Forosemproniensem Ecclesiam, cui auctore Deo præesse dignosceris, ad exemplar præcessorum nostrorum felicitatis memorie Victoris, Alexandri Secundi, Gregorii Septimi, Paschalis, Innocentii, Eugenii, Anastasii, Adriani, Alexandri III., Lucii, & Innocentii Romanorum Pontificum sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & presentis scripti privilegio communimus: statuentes, ut quascumque possessiones, quæcumque bona eadem Ecclesia in presentiarum iuste, & canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis præstante Domino poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Civitatem ipsam Forosemproniensem cum aliis, & omnibus suis pertinen-

Ecclesiam. hanc sub tutela S. A. recipit.

Eique bona omnia confirmat.

tiis, Plebem Sancti Martini cum Cappellis, & aliis pertinentiis suis, Plebem Sancti Hippolyti, cum ipso Castro, quod dicitur Castrum Sancti Hippolyti, cum Cappellis, & aliis pertinentiis suis, Plebem Sancti Floriani cum Castro ipsius Plebis, & Cappellis, & aliis pertinentiis suis, Plebem Sancti Petri in Caruco, cum Cappellis, & aliis pertinentiis suis, Castrum quod dicitur Sancti Andrea cum omnibus pertinentiis suis, Castrum Montis Blondi, cum pertinentiis suis, Castrum Montis Cerasoli, cum pertinentiis suis, Castrum Parasacchi cum pertinentiis suis, Castrum Scarleni cum Curte, & aliis pertinentiis suis, Montem Felcinum cum pertinentiis suis, Montem Orasi cum Castro Montis convectorum, & omnibus aliis suis pertinentiis, Montem, qui olim dicebatur Castrum Salvatoris cum pertinentiis suis, Castrum Vallis cum omnibus pertinentiis, Castrum Carpiæ cum pertinentiis suis, Castrum Levilli torquati cum Curte, & omnibus suis pertinentiis, Castrum Serbilungi cum omnibus suis pertinentiis, Castrum Caspisa cum Curte, & aliis suis pertinentiis, Castellarium, quod dicitur Rosfundum cum omnibus suis pertinentiis, Mansum unum, quem tenet hæres Raynerii de Girardo in Curte de nubilaria, cum omnibus pertinentiis, Monasterium Sancti Christophori de Castellaro cum Castro, & omnibus suis pertinentiis, Monasterium Sancte Faustine cum omnibus suis pertinentiis, Monasterium Sancti Maurentii, Monasterium de Aretro, Monasterium Sancti Terentii cum omnibus pertinentiis. Insuper in Comitatu Fani Montem, qui dicitur mons Calvus cum suis pertinentiis, & Montem qui dicitur Mons Fani, cum pertinentiis suis, Cappellam Sancti Petri cum toto ipso Castro de Plano, cum tota ipsa Massa de Plano, cum vivorum, ac defunctorum redditibus universis, & aliis pertinentiis suis. In Comitatu Forosempronienfi terram in integrum, quanta juris nostri Palatii fuit, necnon & totum publicum, qui Sacre Romane Ecclesie pertinuit. In Comitatu Callienfi Castrum quod dicitur mons Catulus, cum aquis, Molendinis, suisque aliis pertinentiis, Plebem Sancti Joannis in Sorbitulo cum Cappellis, & Castellis omnibus, quæ sunt in tota Massa de Sorbitulo cum decimis, & oblationibus vivorum, & defunctorum redditibus, & consecrationibus universis, cum silvis, aquis, molendinis, pratis, vineis, terris, cultis, & incultis, & aliis omnibus eorum pertinentiis, Cappellam Sancti Andrea de Loreto, cum Castro, & aliis suis pertinentiis. Monasterium Sancte Mariæ in Portuno, cum omnibus suis pertinentiis, Castrum Montis Aldani, cum omnibus ad se pertinentibus, de quibus supradictis annis singulis Sacrosanctæ Romane Ecclesie Bisantium unum census nomine Sempronienfis Ecclesia teneatur exsolvere. Ut autem majori parte gaudere possis, in posterum fines Episcopatus Forosempronienfis tibi, tuisque successoribus confirmamus, sicut finibus ipsis idem Episcopatus distinguitur, & prædecessores tui eos usque ad hæc tempora rationabiliter possidisse noscuntur, utique fines tales sunt, incipiunt ex parte Fani a Rivo majori, ubi intrat in Metaurum sub Ponte Sancti Cipriani, & ascendit per ipsum Rivum usque ad Trivium Sufanarie, & descen-

Fines ejusdem designat.

descendit in Rivum putridum, ascenditque per eundem Rivum usque ad alium Rivum, qui vocatur Dulce, & per ipsum Rivum usque ad Montem Aldi, & sic ascendit per Thefanum, usque ad terram Urbinatam, descendentes per Pontem Maurum veterem, ascenduntque usque ad Rivum candiliani, & sic durat per ipsum Rivum usque in focem Petre pertuse, & tranilientes per Montem Ferri transeunt usque ad Spongiam, & vadunt usque ad Rivum Montis Casuli, & transeunt per Castrum Noricle ad Sanctum Blasium, & hinc ascendunt ad Sanctum Petrum, & Campum, & descendunt ad Apicem Albelli, ascenditque per Fossam Sancti Marci, usque ad Crucem Sancti Martini, inde descendunt per fossam Dulionis, & Parasii, ascendunt ad fossam Varangule, & sic durans ascendunt usque ad terram Salatam, emergunt ad Senum Centuræ, & ascendunt in Neulam Brungalensem, & hinc usque ad Susannum Fluvium, transeunt per Camajorem ascendunt in terram Boccabelli, & sic durans usque in Montem Bili, & transeunt per trovetum in Forratum longi usque ad trivium Poessi, & ascendunt ad Crucem Sancti Bartoli, & sic per terram Morellam descendunt in Rivum Callii, sic usque in Metaurum, qui primus finis est. Jus autem Episcopale in Ecclesiis, & Cappellis, sive in Monasteriis, Castris, & Villis, quæ infra hos fines continentur, tibi, & successoribus tuis duximus confirmandum, sicut justum antecessores tui iuste percipere consueverunt. Præterea sententiam quam pia recordationis Prædecessor noster Alexander Secundus de Plebe Sancti Joannis, quæ dicitur de Sorbitulo, cum cæteris Ecclesiis de Massa Sorbituli inter bonæ memorie Benedictum Prædecessorem tuum Forosemproniensem, & Guillelmum Senogalliensem Episcopos protulit, & eam privilegii munimine roboravit ratam habentes, eandem Plebem cum præfatis Ecclesiis, decimis, oblationibus vivorum, ac defunctorum, & consecrationibus universis, tibi, & Ecclesie tue Apostolica auctoritate confirmamus, & presentis scripti privilegio communimus; Ad maiorem autem Ecclesie tue cautelam ipsius sententie formam sicut in ejus authentico continetur, cujus tenor talis est. Cum in Dei Omnipotentis nomine, & reverentia in Sacrosancto Lateranensi Palatio Dominus Papa Alexander cum quam plurimis resideret Episcopis, quorum hic sunt nomina, quæ sequuntur. In primis Dominus Ildebrandus Sanctæ Romane Ecclesie Archidiaconus, necnon & Dominus Petrus Damianus Ostiensis Ecclesie Episcopus, & D. Bonifacius Albanensis Episcopus, & Dominus Mainardus Sutrinensis, & D. Hugo Eugubinenfis Ecclesie Episcopus, & Dominus Mainardus Urbinaten., & Dominus Arduinus Fanensis Episcopus, & D. Guillelmus Humanensis Episcopus, & Dominus Hugo Callienfis Episcopus, & Dominus Dominicus Pisarenfis Episcopus, & D. Lotharius Auximananfis Ecclesie Episcopus, & alii quamplures, in quorum omnium presentia surgens Guillelmus Senogallienfis Episcopus, inquit, Domine Pater Reverende Vestre Sanctissimæ conqueror pietatis super Fratre nostro Benedicto Forosempronienfi Episcopo, qui quandam Ecclesiam nostræ Diocesis, cujus vocabulum est Joannis, quæ dicitur

Sententia Alexandri II. PP. de Plebe de Sorbitulo.

in Sorbitulo, cum suis Ecclesiis eidem Masse, quam nobis, nostræ Ecclesie Sacra contendit, & sibi temere usurpare præsumpsit, unde vestram deprecor pietatem, ut nostræ Ecclesie iustitiam facere dignemini. Tunc Dominus Petrus Damianus cepit exponere quatenus Dominus Victor Sanctæ Romane Ecclesie Antistes Forosempronienfi Ecclesie motus pietate paupertatis ejusdem cum decimis, & oblationibus universis miserando concesserit, suoque dominio mancipaverit ejusdem Masse Ecclesie universas ipsdem redditibus prælatis, quo referente idem cæteri protestati sunt, quod hæc vera esset assertio. Quod audiens Dominus Papa Alexander cunctis audientibus, placido ore inquit, quod a Prædecessore nostro bonæ mem: Domino Victore vobis referentibus statutum agnovimus, firmum, & ratum esse censemus, & præcipimus, ut deinceps D. Guillelmus Senogallienfis Episcopus, nec illius successores inquietare audeant Benedictum Forosemproniensem Episcopum, vel ejus successores in perpetuum. Quod si amplius inquietare tentaverit, sit in poena ducentorum solidorum aureorum medietatem Ecclesie supradictæ. Actum est hoc mensis Maji, die vero decima, Indictione decima tertia. Ego Sergius Sanctæ Romane Ecclesie Scriptorius, hæc acta scripsi.

Decernimus ergo &c. Si qua igitur &c. cunctis autem &c. Amen.

Ego HONORIUS Catholica Ecclesie Episcopus.

Ego Hugo Hostiensis, & Veliternen. Episcopus.

Ego Pelagius Albanensis Episcopus.

Ego Nicolaus Tusculanensis Episcopus.

Ego Leo tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card.

Ego Guala Sancti Martini Presbyter Cardinalis.

Ego Stephanus Basilice Duodecim Apostolorum Presbyter Cardinalis.

Ego Gregorius tituli Sanctæ Anastasie Presbyter Cardinalis.

Ego Thomas S. Sabinae Presbyter Cardinalis.

Ego Joannes Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis.

Ego Dec. SS. Sergii, & Bacchi Diaconus Cardinalis.

Ego Gregorius Sancti Theodori Diaconus Cardinalis.

Ego Romanus Sancti Angeli Diaconus Cardinalis.

Ego Stephanus Sancti Adriani Diaconus Cardinalis.

Ego Petrus S. Georgi ad velum aureum Presbyter Cardinalis.

Datum Laterani per manum Magistri Guidonis Domini Papæ Notarii XIV. Kalen. Junii Indictione XII., Incarnationis Dominicæ Anno millesimo ducesimo vigesimo quarto, Pontificatus vero Domini Honorii Papæ Tertii Anno Octavo.

Honorii PP. Et S. R. E. Card. subscriptiones.

Dat. die 19. Maji 1224. Pontific. Anno VIII.

Exemptio Ordinis Cisterciensis Monachorum S. Benedicti a solutione decimarum.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Officialibus, & aliis Ecclesiarum Prelatis, ad quos iste littera pervenerint salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cistercienses ad monita Innocentii componunt cum Ecclesiarum Prelatis de Decimis.

Cum Abbates Cisterciensis Ordinis tempore Concilii generalis, ad commonitionem felicitis mem. Innocentii Papae praedecessoris nostri, statuerint, ut de cetero Fratres ipsius Ordinis, ne occasione privilegiorum suorum Ecclesiae ulterius gravarentur, de alienis terris, & ab eo tempore acquirendis, si eas propriis manibus, aut sumptibus colerent, decimas persolverent Ecclesiis, quibus ratione praediorum antea solvebantur, nisi cum eisdem Ecclesiis, aliter ducerent componendum, idem praedecessor noster, quia sperabat, ut Ecclesiarum Praelati proniores, & efficaciores existerent ad exhibendum eis de suis malefactoribus iustitiae complementum huiusmodi, ratum habens, & gratum, hoc ipsum ad alios Regulares, qui gaudent similibus privilegiis extendi voluit, & mandavit.

Inquietantur ab eisdem.

§. 1. Sed quod dolentes referimus, in contrarium res est versa, quia, sicut ex allata quarela Abbatum ipsius Ordinis frequenter audivimus, nonnulli Ecclesiarum Praelati, & alii Clerici, eorum privilegia temere contemnentes, & contemdes malitiose ipsorum pervertere intellectum, eos multipliciter inquietant. Nam cum sit ipsis indultum, ut de novalibus, quae propriis manibus, aut sumptibus excolunt, sive de hortis, virgultis, & piscationibus suis, vel de suorum animalium nutrimentis, nullus ab eis decimas exigere, vel extorquere praesumat; quidam perverso intellectu confecto, dicentes quod non possunt intelligi, nisi de his, quae sunt ante dictum Concilium acquisita, ipsos super his multiplici exactione fatigant.

Ideoque usualium solutione liberi declarantur.

§. 2. Nos igitur eorum quieti paterna sollicitudine providere volentes, universitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus Abbates, & Fratres eiusdem Ordinis, a praestatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante Concilium memoratum, & de novalibus, sive ante, sive post idem Concilium acquisitis, quae propriis manibus, ac sumptibus excolunt, quam de hortis, virgultis, piscationibus suis, ac de suorum animalium nutrimentis, singuli vestrum omnino serventur immunes.

Dat. die 9. Novemb. Anno Domini 1224. Pont. An. IX.

Datum Lateran. quinto Idus Novembris Pontificatus nostri Anno nono.

Alia consimilis exemptionis concessio.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbatibus, & Fratribus Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum aliquando cogente necessitate, vel utilitate propria requirente, terras vestras ante generale Concilium acquisitas, concesseritis aliis excolendas, ne pro eo quod de possessionibus post idem Concilium acquisitis, decimas solvitis, si ad manus vestras taliter concessae redierint, a quoquam vexari possitis, ut nullus a vobis de huiusmodi terris, quae ad vos taliter redierint, si eas manibus propriis, aut sumptibus colitis, occasione Concilii memorati, decimas exigere, vel extorquere praesumat, auctoritate praesentium inhibemus.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c. Datum Lateran. septimo Kalend. Decembris Pontificatus nostri Anno nono.

Dat. die 27. Novemb. 1224. Pont. An. IX.

Unam Praebendam in singulis Francia Ecclesiis reservat pro necessitatibus Ecclesiae Romanae.

Ex Martene Anecd. Tomo I. col. 929.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis universis Ecclesiarum Praelatis per Regnum Franciae constitutis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proemium.

Super muros Hierusalem custodes positi, quanto eminentiore speculum dignitatis attendimus, tanto in eminentiori debito sollicitamur officii, ut vigilantia custodia nobis quoque per meritum, aliis per exemplum, quatenus in conspectu Altissimi conscientiae puritas conservetur, & in facie propriae famae integritas non laedatur. Multum enim cedit ad commodum, ut & conscientiam fama non deferat, & famam conscientia contemni non exponat, sed potius mutuis promoveantur suffragiis, & mutuis sibi promotionibus suffragentur, propter quod in vestibus Aron mala punicia cum tintinnabulis dependebant. Porro dum attendimus, quid onus honoris exposcat, quid sarcina dignitatum desideret, multa nos cura sollicitat, multae nos sollicitudinis urgemur instantia, qualiter Deo satisfaciamus, & homini, & si non ut volumus, & debemus, saltem prout permittimur, & valeamus. Sane multos multotiens & audivimus, & vidimus murmurantes propter expensas, quas venientes ad Sedem Apostolicam faciebant. Scimus autem quid ex talibus inferebat praesumptio detractorum, quid labia dolosa, quid lingua magniloqua praesumebant, cum nonnulli sermones in publico monstrantes, & mittentes periculosas jacula in occulto, Romanam niterentur mordere Ecclesiam, parari non solum ea, quae vigor iustitiae, sed etiam quae iudicium

Nonnullorum murmuraciones propter expensas Curiae Romanae.

Resolvitur.

dicium aequitatis, necnon benignitatis gratia, consumabat suis loquutionibus depravare, praesertim apud eos, qui aures patientes habebant, & graves, & erectas ad malum. Illos quoque in talibus frequenter experti sumus ostendere, qui missi procurare negotia, dum ea quae illis ad necessarias deputabantur expensas, suis voluptatibus applicabant, ad miserabile subsidium mendacii recurrentes, alienis moribus impingebant, quod proprie defraudaverant. Quia vero in his contra Sedem Apostolicam detractis obrepebat occasio, & Ecclesiis, & Ecclesiarum Praelatis, necnon & aliis videbatur imminere gravamen: cum fratribus nostris diligenter curavimus habere tractatum, quo studio, qua cautela, secundum Deum, & hominem inveniremus in talibus salubrem provisionem effectum, & tandem, prout Domino placuit, communi, & unanimi deliberatione consilii rem non novam, nec inexcogitatum a praedecessoribus nostris sumus aggressi, volentes quod illi salubri consilio providerent efficaci opere consummare, videlicet, ut ad opus Sedis Apostolicae in singulis Cathedralibus Ecclesiis, & aliis praebendalibus singulae praebendae reserverentur, & interim donec id fiat, competentes in eis redditus assignentur. In Monasteriis vero, & ceteris Domibus Regularibus, ac aliis Collegiatis Ecclesiis, necnon de bonis Episcoporum secundum facultates suas, constituantur certi redditus praebendas aquantas, quorum proventus in commune recepti, tam in nostras, quam Fratrum nostrorum necessitates, Cappellanorum, necnon Cancellarie Offitiorum aliorumque Sedis Apostolicae Officialium convertantur, ut sic & provideantur nostris in vita necessariis, & gratis omnibus omnia pro quibuscumque venientibus negotiis ministrentur; nec sit qui per se, vel per alium, expresse, vel tacite aliquid exigat, vel etiam sponte oblata recipiat, praeter Villae redditum consuetum. Quod si Gieziacus tanta cupiditati animam audebit exponere, tantaque duritiae subiacet: quod praeter publicae confessionis opprobrium, culpam in pena cognoscat. Quis igitur Frater gratiae, quis devotionis filius, quis sponsi, & sponsae dilectus, ad huiusmodi fratrum Ecclesiae consilium & auxilium non asurget? An non licet, non decet, non expedit, ut sic filiae dextram porrigant ad subsidia Matris, quae occupationibus multis, & magnis involvitur pro necessitatibus filiorum. Nonne id quamplures Ecclesiarum Praelati, magnique testimonii veri tempore generalis concilii sua dabant? Nonne ad id toto videbantur desiderio aspirare? tunc tamen Sedes Apostolica distulit, ne videretur ad hoc concilium evocasse. Ne igitur tam pii, tam sancti propositi consummatio retardetur, per quod crescere poterit decor Ecclesiae Dei, multaque subtrahi occasio detrahendi: Universitatem vestram monemus, rogamus, & exhortamur in Domino per Apostolica scripta vobis mandantes; quatenus ad executionem provisionis huiusmodi, tam in Cathedralibus, quam in aliis Ecclesiis, ut dictum est, impendentes sic opera, ut operam efficacem, quod interprete factio monstraret quantum Domus Dei vos decor alliciat, quantum multorum relevatio moneat, quantumque utilitas generalis inducat. Ceterum cum ad relevanda Ecclesiarum onera,

Unam Praebendam in singulis Ecclesiis reservat pro S. R. E. necessitatibus.

Omnia vero gratis datum in spondeat.

Superiora rationibus, & monitis urget.

Adhortatio ad Franciae Episcopos.

ra, & gravamina Praelatorum, prout possumus, intendamus, de praebendis Clericis Romanis, vel aliis a Sede Apostolica concessa doximus, providendum; ut postquam fuerint supradicta completa, cum eos vacare contigerit, ad proprias Ecclesias revertantur, ne si succellive conferantur extraneis, sicut aliquando consuevit, filiis Ecclesiarum, qui nisi continuo servitio resideant, redderentur inutiles, & voluntate quodammodo fierent alienae.

Datum Laterani quinto Kalendas Februarii, Pontificatus nostri anno nono.

Dat. die 28. Januar. 1225. Pont. An. IX.

Publicatio Processuum, aliarumque poenarum Constitutio contra S. R. E. Cardinales invadentes, seu eos alias quomodolibet injuria afficientes.

Ex Regest. Vatic.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Universis praesentes litteras inspecturis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proemium.

Summi providentia Principis peculiaris Populum, quem praetulerat aliis gratiae privilegio, specialis fovebat Manna misericordiae, ac rigoris virga regebat beneficiis affluens ultionibus non remissis, amicus etiam Domini Moyses pro eodem Populo Vitulum obtulit labiorum, & manuum sacrificium non omisit post supplicationis hostiam holocausto satisfactionis oblato causam Populi coram Domino precibus, & Dei causam in Populo gladiis prosecutus. Sane in maligno positi mundi malitia, dum impunitis excessibus per campum licentiae discurret effrenis, clausura juris infringit, aditum pandit injuriis, legem damnat honesti, privilegium promittit errori, & dum spem impunitatis ad alios prorogat, ad culpam nonnullos invitat, sicque fit poenalis impunitas, cum poenis reservet majoribus puniendos, & per impunita transgressionis exemplar blanditur aliis ad offensam. Unde interdum utumque tyrannice parcitur, & misericorditer deficitur, cum publicae utilitatis interfit, ut excessus vindicta coerceat, & poena sit limes offensae. Hinc est, quod propter praesumptam in quosdam de Fratribus nostris temeritatis audaciam; nos, ne Coelestis Regis contumeliam, qui honoratur & spernitur in Ministris, dissimulationi relinquere, ac Christianae Religionis opprobrium, dum Christos Domini, quos ad Christianorum omnium salubre servitium Apostolica Sedes assumit, crudeliter impetunt, dare negligentiae videamur, non tanquam injuriarum ultores nostrorum, sed honoris Sponsae Christi, & Immunitatis Domus Domini zelatores, de communi Fratrum nostrorum consilio hac in perpetuum valitura Constitutione sancimus, ut si quis in hoc sacrilegii genus irreperit, quod Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium hostiliter fuerit insequutus, vel percussit, aut experit, vel socius fuerit facientis, aut fieri mandaverit, vel factum ratum habuerit, aut consilium dederit, vel favorem, aut postea receptaverit, vel defen-

S. R. E. Cardinales percutientes, & struque factores, consilii &c. banno puniendi, ac beneficio testandi privati.